

תפילה קודם לימוד:

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, שיעלה זכות לימוד זה שאני לומד בעד נשמת (פלוני בן פלוני), ובזכות לימוד זה האל הגדול הגבור והנורא שוכן עד וקדוש שמו, שתצרוך נשמתו בצרוך החיים, ותשים מחיצתו במחיצת צדיקים חסידים יסודי עולם העומדים לפניך ונהנים מזיו אור פניך, ותתן לו מהלכים בין העומדים לפניך, ותמחול ותסלח ותכפר ותמחה ותעביר כל מה שחטא וענה ופשע לפניך או עשה דבר שלא כרצונך, ואל תזכור לו שום חטא ועון ופשע ועבירה, אלא כל המצוות שעשה תזכרם לו לטובה, ורוחו תרגיע בחלק היושבים בגן עדן ונשמתו תתעדן בטוב הצפון לצדיקים, ותרים כבוד מנוחתו ולקץ הימים יעמוד לגורלו וילוח עליו השלום ועל משפכו יבא בשלום, בדכתיב: יבא שלום ינוחו על משפכותם, הוא וכל שוכני עמו ישראל בכלל הרחמים והסליחות והנחמות והישועות ונאמר אמן.

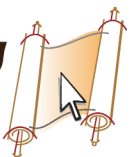
אות כ - מסכת פסחים פרק ז

משנה א

ביצד צולין את הפסח, מביאין שפוד של רמון, תוחבו מתוך פיו עד בית נקובתו, ונותן את כרעיו ואת בני מעיו לתוכו, דברי רבי יוסי הגלילי. רבי עקיבא אומר, כמין בשול הוא זה, אלא תולין חוצה לו:

נקובתו - מקום הוצאת הרעי שבבהמה, ונותן את כרעיו - רגליו ואת בני מעיו [האברים הפנימיים] לתוכו - בתוך הקרבן, [לאחר שהוצאו ממנו כדי לנקותם], דברי רבי יוסי הגלילי. רבי עקיבא אומר, אם כרעיו וכני מעיו נמצאים בתוך הקרבן, כמין בשול הוא זה, שהרי אין האש נוגעת בהם, אלא הם מונחים בתוך הבהמה כמו בשר הנמצא בתוך קדירה, ומתבשלים מהחם, ואלו התורה צותה שיהא הקרבן כלו צלי אש, אלא תולין את אותם איברים חוצה לו - מחוץ לקרבן, מבחוץ, על השפוד, וכך כל הקרבן נעשה צלי אש.

נאמר בתורה בענין אכילת קרבן הפסח 'אל תאכלו ממנו נא ובשל מבשל במים כי אם צלי אש ראשו על כרעיו ועל קרבו'. משנתנו מבארת כיצד מקימים מצוה זו: ביצד צולין את קרבן הפסח, מביאין שפוד של עץ רמון, [אך אין מביאים שפוד של עץ אחר, כיון שעצים אחרים מפרישים מים כשהם מתחממים, והרי זה כעין 'בשול', וכן אין מביאים שפוד ממתכת כיון שהוא מתחמם מאד, והוא עצמו צולה את הקרבן מבפנים, ואין זה צלי אש' אלא צלי מתכת], ואת אותו שפוד של רמון תוחבו מתוך פיו של הקרבן ועד שיוצא מבית

משנה ב

אין צולין את הפסח לא על השפוד ולא על האסקלא. אמר רבי צדוק, מעשה ברבן גמליאל שאמר לטבי עבדו, צא וצלה לנו את הפסח על האסקלא. נגע בחרסו של תנור, יקלוף את מקומו. נטף מרטבו על החרס ויחזר עליו, יטול את מקומו. נטף מרטבו על הסלת, יקמוץ את מקומו:

התנור, נמצא שאותו מקום נצלה מחם החרס ולא מחם האש, ונאסר באכילה, יקלוף את מקומו שנגע בחרס, ושאר הבשר מתר באכילה.

אם נטף מרטבו של קרבן הפסח על החרס של התנור, והרי אותו רטב אסור באכילה, ויחזר הרטב עליו - על הקרבן, נמצא שנבלע באותו מקום רטב האסור באכילה, אין די בקלוף אותו מקום, אלא יטול את מקומו בשעור עבי אצבע. אם נטף מרטבו של הקרבן על הסלת הרותחת, נמצא שנצלה אותו רטב מחם הסלת, ונאסר באכילה, יקמוץ את מקומו, וישרפנו כדין קדשים שנפסלו.

משנתנו ממשיכה לדון באפן צלית הפסח: אין צולין את קרבן הפסח, לא על השפוד של מתכת, ולא על האסקלא - כמין טס של מתכת שמניחים עליו את הבשר, כיון שהמתכת מתחממת באש וצולה את הבשר, והרי זה 'צלי מתכת' ולא 'צלי אש'. אמנם אם האסקלא מנוקבת, והרי היא כמין רשת של מתכת, מתר לצלות עליה את הפסח, ובענין זה אמר רבי צדוק, מעשה היה ברבן גמליאל שאמר לטבי עבדו, צא וצלה לנו את הפסח על האסקלא, וכונתו היתה לאסקלא מנוקבת, שמתר לצלות עליה את הפסח.

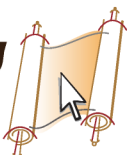
דין נוסף, אם נגע בשר הפסח בחרסו של

משנה ג

סכו בשמן תרומה, אם חבורת כהנים, יאכלו. אם ישראל, אם חי הוא, ידיחנו. ואם צלי הוא, יקלוף את החיצון. סכו בשמן של מעשר שני, לא יעשנו דמים על בני חבורה, שאין פודין מעשר שני בירושלים:

כל החלק החיצון, שהרי סך את כל הקרבן בשמן זה, האסור באכילה. אם סכו לקרבן הפסח בשמן של מעשר שני, שהוא מתר באכילה לכל אדם, והבעלים של השמן הוא אחד מבני החבורה, לא יעשנו דמים על בני חבורה - אינו יכול לטול תשלום משאר בני החבורה תמורת השמן שהם נהנים ממנו, כיון שאין פודין מעשר שני בירושלים, ונטילת ממון תמורת השמן נחשבת כמכירתו, ואסרו חכמים למכר מעשר שני, גזירה משום פדיה האסורה מן התורה בירושלים.

משנתנו מביאה דינים נוספים בענין צלית קרבן הפסח: סכו - אם סך את קרבן הפסח בשמן תרומה, בין אם עשה כן קדם הצליה ובין אם עשה כן לאחר הצליה, אם המנויים על הקרבן הם חבורת כהנים, שמתר להם לאכול שמן תרומה, יאכלו, ואין בכך אסור. אף אם המנויים על קרבן הפסח הם ישראל, ואסור להם לאכול שמן תרומה, אם עדין חי הוא הקרבן, כלומר, שלא נצלה עדין, ידיחנו - ישטף את השמן מעל הקרבן, ויצלנו. ואם כבר צלי הוא, ונבלע בו שמן התרומה, יקלוף את

משנה ד

חֲמוּשָׁה דְּבָרִים בָּאִין בְּטַמְאָה וְאִינן נֹאכְלִין בְּטַמְאָה, הָעֹמֵר, וְשֵׁתֵי הַלֶּחֶם, וְלֶחֶם הַפְּנִים, וְזִבְחֵי שְׁלָמֵי צְבוּר, וְשְׁעִירֵי רֵאשֵׁי חֲדָשִׁים. הַפֶּסַח שְׂבֵא בְּטַמְאָה, נֹאכֵל בְּטַמְאָה, שְׂלֵא בָּא מִתְחַלְתּוֹ אֲלֵא לֹאכִילָה:

הַפְּנִים, הָעֹשֵׂי כָּל שַׁבַּת וּמוֹנַח עַל הַשְּׁלַחַן כָּל יְמֹת הַשָּׁבוּעַ. ד. וְזִבְחֵי שְׁלָמֵי צְבוּר, וְהֵם הַכֹּבְשִׁים הַמְקַרְבִּים בַּחֲג הַשָּׁבוּעוֹת. ה. וְשְׁעִירֵי רֵאשֵׁי חֲדָשִׁים. אָבֵל הַפֶּסַח שְׂבֵא בְּטַמְאָה - שְׂמַקְרֵב בְּזִמְנָן שָׂרֵב הַצְּבוּר טַמְאִים, נֹאכֵל בְּטַמְאָה, וְהֵטַעַם לְכֹד, כִּינן שְׂלֵא בָּא - לֹא הִקְרַב מִתְחַלְתּוֹ אֲלֵא לְשֵׁם אֲכִילָה, שְׁהָרִי זֹו עָקֵר מִצְוֹתוֹ, שְׁנֹאמֵר אִישׁ לְפִי אֲכָלוֹ תְּכַסּוּ עַל הַשָּׂהָ.

מְשַׁנְתְּנוּ מִבְּאֲרַת אֵת דִּין קָרְבַּן הַפֶּסַח שְׂמַקְרֵב בְּטַמְאָה, וְאֵגֵב כֹּד מִבִּיאָה אֵת דִּינָם שֶׁל דְּבָרִים נוֹסְפִים הַקְּרִיבִים בְּטַמְאָה: חֲמוּשָׁה דְּבָרִים הֵם שְׂבֵאִין בְּטַמְאָה - מִתֵּר לְהִקְרִיבָם כְּשָׂרֵב הַצְּבוּר טַמְאִים, וְאֵף עַל פִּי כֵּן אִינן נֹאכְלִין בְּטַמְאָה, וְאֵלוֹ הֵן: א. קָרְבַּן הָעֹמֵר, וְהוּא מִנְחַת שְׁעוּרִים הַקְּרִיבָה מִמִּחְרַת יוֹם טוֹב רֵאשׁוֹן שֶׁל פֶּסַח. ב. וְשֵׁתֵי הַלֶּחֶם, הַקְּרִיבִים בַּחֲג הַשָּׁבוּעוֹת. ג.

משנה ה

נְטֵמָא הַבֶּשֶׂר וְהַחֶלֶב קָיָם, אִינוֹ זוֹרֵק אֵת הַדָּם. נְטֵמָא הַחֶלֶב וְהַבֶּשֶׂר קָיָם, זוֹרֵק אֵת הַדָּם. וּבִמְקַדְשֵׁינן אִינוֹ כֵּן, אֲלֵא אֵף עַל פִּי שְׁנֵטְמָא הַבֶּשֶׂר וְהַחֶלֶב קָיָם, זוֹרֵק אֵת הַדָּם:

עַל הַמְזֻבָּח, כְּדֵי לְהַתִּיר אֵת הַבֶּשֶׂר בְּאֲכִילָה. מוֹסִיפָה הַמְשֻׁנָּה, וּבִמְקַדְשֵׁינן - וּבִשְׂאֵר קָרְבָּנוֹת אִינוֹ כֵּן, אֲלֵא אֵף עַל פִּי שְׁנֵטְמָא הַבֶּשֶׂר, וְהַחֶלֶב קָיָם, זוֹרֵק אֵת הַדָּם, כְּדֵי לְהַתִּיר אֵת הַקְּרִיבָה עַל גְּבֵי הַמְזֻבָּח, שְׂבֵאֵר הַקְּרִיבָנוֹת עָקֵר הַהִקְרִיבָה הִיא כְּדֵי לְהַקְטִיר אֵת הַחֶלְבִים עַל גְּבֵי הַמְזֻבָּח, וְלִכֵּן אֵף שְׂבֵאֵר טַמְא וְאִי אֲפֹשֶׁר לְאוֹכְלוֹ, זוֹרְקִים אֵת הַדָּם.

מְשַׁנְתְּנוּ דִּנָּה בְּקָרְבַּן פֶּסַח שְׁנֵטְמָא בְּחֶלְקוֹ, כִּי צִד נוֹהֲגִים בּוֹ: אִם נְטֵמָא הַבֶּשֶׂר שֶׁל קָרְבַּן הַפֶּסַח, וְהַחֶלֶב הַצָּרִיף לְהִקְרִיב עַל גְּבֵי הַמְזֻבָּח עֲדִין קָיָם, אִינוֹ זוֹרֵק אֵת הַדָּם, כִּינן שְׂעָקֵר הַקְּרִיבָה קָרְבַּן הַפֶּסַח הוּא כְּדֵי לְאוֹכְלוֹ אֵת בְּשָׂרוֹ, וְכִינן שְׂבֵאֵר טַמְא וְאִי אֲפֹשֶׁר לְאוֹכְלוֹ, אִין זוֹרְקִים אֵת דָּמוֹ. אִם נְטֵמָא הַחֶלֶב, וְהַבֶּשֶׂר קָיָם, אֵף שְׂאִי אֲפֹשֶׁר לְהַקְטִיר אֵת הַחֶלֶב עַל הַמְזֻבָּח, זוֹרֵק אֵת הַדָּם

משנה ו

נְטֵמָא הַקֶּהֱל אוֹ רְבוֹ, אוֹ שְׁהִיוּ הַכֹּהֲנִים טַמְאִים וְהַקֶּהֱל טְהוֹרִים, יַעֲשֶׂה בְּטַמְאָה. נְטֵמָא מְעוּט הַקֶּהֱל, הַטְּהוֹרִין עוֹשִׂין אֵת הָרֵאשׁוֹן, וְהַטַּמְאִין עוֹשִׂין אֵת הַשֵּׁנִי:

שְׁנִי: אִם נְטֵמָא כָּל הַקֶּהֱל - כָּל עַם יִשְׂרָאֵל, אוֹ רְבוֹ, אוֹ שְׁהִיוּ כָּל הַכֹּהֲנִים טַמְאִים וְאֵף שְׂהַקֶּהֱל

מְשַׁנְתְּנוּ מִבְּאֲרַת מְתִי מִתֵּר לְטַמְאִים לְהִקְרִיב אֵת קָרְבַּן הַפֶּסַח בְּזִמְנָנוּ, וּמְתִי הֵם נִדְחִים לְפֶסַח

מְהוֹרִים, יַעֲשֶׂה – יִקְרְבוּ קִרְבָּנוֹת הַפֶּסַח בְּטָמְאָה. הָרֹב, עוֹשִׂין אֶת הַפֶּסַח הָרִאשׁוֹן, וְהַטָּמְאִין, אֲבָל אִם נִטְמָא רַק מֵעוֹט הַקֶּהָל, הַמְהוֹרִין, שֶׁהֵם

משנה ז

הַפֶּסַח שֶׁנִּזְרַק דָּמוֹ, וְאַחַר כֵּן נֹדַע שֶׁהוּא טָמֵא, הַצִּיץ מְרַצֶּה. נִטְמָא הַגּוֹף, אִין הַצִּיץ מְרַצֶּה, מִפְּנֵי שֶׁאָמְרוּ, הַנְּזִיר וְעוֹשֶׂה פֶּסַח, הַצִּיץ מְרַצֶּה עַל טָמְאֵת הַדָּם, וְאִין הַצִּיץ מְרַצֶּה עַל טָמְאֵת הַגּוֹף. נִטְמָא טָמְאֵת הַתְּהוֹם, הַצִּיץ מְרַצֶּה:

מִפְּנֵי שֶׁכָּף אָמְרוּ חֲכָמִים, הַנְּזִיר שֶׁמְבִיא אֶת קִרְבָּנוֹתָיו לְאַחַר שֶׁנִּטְהַר מִטְּמֵאוֹתָיו, וְעוֹשֶׂה – מִקְרִיב הַפֶּסַח, שֶׁאַרְעָה לָהֶם טָמְאָה, הַצִּיץ מְרַצֶּה עַל טָמְאֵת הַדָּם, שֶׁאִם לְאַחַר הַזְרִיקָה הִתְבָּרַר שֶׁהָיָה הַדָּם טָמֵא, יֵצְאוּ יְדֵי חוֹבָה, וְהַצִּיץ מְרַצֶּה עַל כָּף, וְאִין הַצִּיץ מְרַצֶּה עַל טָמְאֵת הַגּוֹף, וְלִכֵּן אִם נֹדַע שֶׁהָיָה הַנְּזִיר אוֹ בְּעַל קִרְבָּן הַפֶּסַח טָמְאִים, חֲיִבִים לְהִבְיֵא קִרְבָּן אַחֵר. אוֹלָם, אִם נִטְמָא הַנְּזִיר אוֹ עוֹשֶׂה הַפֶּסַח בְּטָמְאֵת הַתְּהוֹם, כְּלוּמֵר, בְּטָמְאֵת מֵת שְׁשׁוּם אָדָם לֹא יָדַע עָלֶיהָ מֵעוֹלָם, הַצִּיץ מְרַצֶּה, וְאִינוּ חֲיִב לְהִבְיֵא קִרְבָּן אַחֵר.

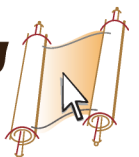
בְּגֵדֵי הַלֵּהָן הַגְּדוֹל מְרַצִּים [מִפְּסִיסִים, מִכְּפָרִים] עַל חֲטָאִים שׁוֹנִים. הַצִּיץ מְרַצֶּה עַל טָמְאֵת מִקְדָּשׁ וְקִדְשֵׁיו. מִשְׁנַתְּנוּ מִבְּאֵרֶת מְתֵי רְצוּי הַצִּיץ מוֹעִיל לְהַחֲשִׁיב אֶת הַקִּרְבָּן כְּאִלוֹ הַקִּרְבָּן כְּרֵאוּי, וּמְתֵי חֲיִבִים לְהִבְיֵא קִרְבָּן אַחֵר. קִרְבָּן הַפֶּסַח, שֶׁכָּבֵר נִזְרַק דָּמוֹ עַל הַמִּזְבֵּחַ, וְאַחַר כֵּן נֹדַע שֶׁהוּא – הַדָּם אוֹ הַקִּרְבָּן עֲצָמוֹ, הָיָה טָמֵא, הַצִּיץ מְרַצֶּה עַל חֲטָא זֶה, וּפְטוּר בְּעַל הַקִּרְבָּן מִלְּהַקְרִיב פֶּסַח שֵׁנִי [אֲמָנָם הַקִּרְבָּן עֲצָמוֹ אֲסוּר בְּאַכִּילָה]. אִךְ אִם לְאַחַר זְרִיקַת הַדָּם נִטְמָא הַגּוֹף – נֹדַע שֶׁבְּעַל הַקִּרְבָּן עֲצָמוֹ הָיָה טָמֵא בְּטָמְאֵת מֵת, אִין הַצִּיץ מְרַצֶּה, וְחֲיִב בְּפֶסַח שֵׁנִי.

משנה ח

נִטְמָא שְׁלָם אוֹ רְבוֹ, שׁוֹרְפִין אוֹתוֹ לְפָנֵי הַבֵּיִרָה מְעַצֵּי הַמַּעֲרֶכֶה. נִטְמָא מֵעוֹטוֹ, וְהַנּוֹתֵר, שׁוֹרְפִין אוֹתוֹ בְּחִצְרוֹתֵיהֶן אוֹ עַל גַּגְוֹתֵיהֶן מְעַצֵּי עֲצָמָן. הַצִּיּוֹקֵנִין שׁוֹרְפִין אוֹתוֹ לְפָנֵי הַבֵּיִרָה בְּשִׁבִיל לְהַנּוֹת מְעַצֵּי הַמַּעֲרֶכֶה:

מֵעוֹטוֹ שֶׁל הַקִּרְבָּן, וְכֵן בֶּשֶׂר הַפֶּסַח הַטְּהוֹר הַנּוֹתֵר עַד הַבֶּקֶר, שׁוֹרְפִין אוֹתוֹ הַבְּעָלִים בְּחִצְרוֹתֵיהֶן אוֹ עַל גַּגְוֹתֵיהֶן, מְעַצֵּי עֲצָמָן. הַצִּיּוֹקֵנִין – הַקְּמָצָנִים, שְׂרוּצִים לְחַסֵּךְ אֶת דָּמֵי הָעֲצִים, שׁוֹרְפִין אוֹתוֹ – אִךְ אֶת הַמֵּעוֹט שֶׁנִּטְמָא אוֹ אֶת הַנּוֹתֵר לְפָנֵי הַבֵּיִרָה, בְּשִׁבִיל לְהַנּוֹת מְעַצֵּי הַמַּעֲרֶכֶה.

נִטְמָא קִרְבָּן הַפֶּסַח שְׁלָם, אוֹ רְבוֹ שֶׁל הַקִּרְבָּן, שׁוֹרְפִין אוֹתוֹ לְפָנֵי הַבֵּיִרָה – לְפָנֵי בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, כְּדֵי שִׁתְּבַיֵּשׁ בְּעַל הַקִּרְבָּן עַל כָּף שֶׁלֹּא נִזְהַר בְּקִרְבָּנוֹ שֶׁלֹּא יִטְמָא, וְכְדֵי שֶׁלֹּא יִזְהַרוּ הַכָּל בְּקִרְבָּנוֹתֵיהֶם, וְשׁוֹרְפוֹ מְעַצֵּי הַמַּעֲרֶכֶה שֶׁל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, כְּדֵי שֶׁלֹּא לְבַיֵּשׁ אֶת מִי שֶׁאִין לוֹ עֲצִים לְשׁוֹרֵף. אֲבָל אִם נִטְמָא רַק

משנה ט

הפסח שיצא או שנטמא, ישרף מיד. נטמאו הבעלים או שמתו, תעבר צורתו וישרף בששה עשר. רבי יוחנן בן ברוקה אומר, אף זה ישרף מיד, לפי שאין לו אוכלין:

קרבן הפסח שיצא חוץ לירושלים, או שנטמא, ישרף מיד בי"ד ניסן [אך בט"ו אסור לשורפו, שאין שורפים קדשים ביום טוב]. אך אם נטמאו הבעלים של הקרבן או שמתו, תעבר צורתו - ישאירו אותו עד למחרת, שיהיה 'נותר' החיב בשרפה, וישרף בששה עשר בניסן, ממחרת יום טוב ראשון של פסח. רבי יוחנן בן ברוקה אומר, אף זה, אם נטמאו בעליו או שמתו קדם זריקת הדם, ישרף מיד בי"ד ניסן, לפי שאין לו אוכלין, כלומר, שמעולם לא היה הקרבן ראוי לאכילה, והרי זה כאלו נטמא גוף הקרבן, ששורפים אותו מיד.

משנה י

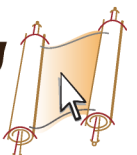
העצמות, והגידין, והנותר, ישרפו בששה עשר. חל ששה עשר להיות בשבת, ישרפו בשבעה עשר, לפי שאינן דוחין לא את השבת ולא את יום טוב:

נאמר בפסוק לגבי קרבן הפסח, 'לא תותירו ממנו עד בקר והנתר ממנו עד בקר באש תשרפו', משנתנו מבארת את דיני שריפת ה'נותר' מקרבן הפסח. העצמות של הקרבן, שיש בהם מח הראוי לאכילה, אך אי אפשר לאוכלו כיון שאסרה התורה לשבר את עצמות קרבן הפסח, והגידין, כגון השמן של גיד הנשה, שמן התורה הוא מתר באכילה אך חכמים אסרוהו, וכיון שכך אי אפשר לאוכלו אך יש לו דין 'נותר', כיון שמן התורה הוא ראוי לאכילה, והנותר - בשר קרבן הפסח שלא אכלוהו ונשאר עד הבקר, ישרפו בששה עשר בניסן, ממחרת יום טוב ראשון של פסח, אבל ביום טוב עצמו אסור לשורפם. ואם חל ששה עשר בניסן להיות בשבת, ואסור לשורפם, ישרפו למחרת, בשבעה עשר בניסן, לפי שאינן דוחין לא את השבת ולא את יום טוב, ואף ששרפת קדשים שנפסלו זו מצות עשה, הרי אסור שרפה ביום טוב הוא גם 'עשה' וגם 'לא תעשה', ואין מצות עשה דוחה מצות עשה ולא תעשה.

משנה יא

כל הנאכל בשור הגדול, יאכל בגדי הרך, וראשי כנפים והסחוסים. השובר את העצם בפסח הטהור, הרי זה לוקה ארבעים. אבל המותיר בטהור והשובר בטמא, אינו לוקה את הארבעים:

קרבן הפסח נאכל רק על ידי מי שנמנה על כך מתחלה, ומספר המנויים תלוי בגדל הקרבן, ובכל מקרה צריך שיהיה לכל אחד מהמנויים לפחות שיעור 'כזית' של בשר הקרבן. משנתנו מבארת על איזה חלק מבשר הקרבן ניתן להמנות: כל חלק בבשר הנאכל אפלו בשור

הגדול, יאכל אף בגדי הרך בן שמונת ימים, וכגון ראשי כנפים והסחוסים, אבל חלקים שאינם ראויים לאכילה בשור הגדול, מחמת שהתקשו, אף שבגדי הרך הם עדין רכים וראויים לאכילה, אי אפשר להמנות עליהם. נאמר בתורה בפ'שת קרבן הפסח 'לא תותרו ממנו עד בקר והנתר ממנו עד בקר באש תשרפו', וכן נאמר 'ועצם לא תשברו בו', המשנה מבררת עתה באלו אפנים נאמרו אסורים אלו: השובר את העצם בפסח, כאשר הקרבן טהור, הרי זה עבר על לא תעשה של

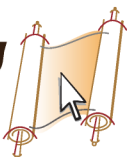
שבירת עצם, ולוקה ארבעים. אבל המותר מן הקרבן אפלו בטהור, והשובר את העצם בקרבן הטמא, אינו לוקה את הארבעים, והטעם לכך, המותר בטהור אינו לוקה כיון שאמרה התורה מה התקון לאסור זה, והיינו לשורפו למחרת, וכל 'לא תעשה' שאמרה התורה מצות עשה בתקונו, אין לוקים עליו. והשובר את העצם בקרבן טמא אינו לוקה, כיון שאמרה התורה לשון 'לא תשברו בו', והיינו בכשר, אבל בקרבן פסול, כגון בטמא, לא נאמר אסור זה.

משנה יב

אבר שיצא מקצתו, חותך עד שמגיע לעצם, וקולף עד שמגיע לפרק, וחותר. ובמקדשין קוצץ בקופיץ, שאין בו משום שבירת העצם. מן האגף ולפנים בלפנים, מן האגף ולחוץ בלחוץ. החלונות, ועובי החומה, בלפנים:

קרבן הפסח הוא 'קדשים קלים' הנאכלים בכל ירושלים, ואם יצא הקרבן חוץ לירושלים, נפסל, ויש לשורפו. משנתנו דנה בקרבן שיצא רק בחלקו מחוץ לחומות ירושלים. אבר של קרבן הפסח, שיצא מקצתו מחוץ לחומת ירושלים, חותר את בשר האבר עד שמגיע לעצם, אבל כשמגיע לעצם אינו ממשיך לחתך שהרי נאמר בתורה 'ועצם לא תשברו בו', וקולף את הבשר שלא יצא החוצה עד שמגיע לפרק, שם מתחברת העצם עם עצם אחרת, וחותר את מקום הפרק, ומשליך את כל העצם עם הבשר שיצא מחוץ לחומה ונאסר באכילה, ואוכל את הבשר שלא יצא החוצה. ואלו במקדשין - בשור קרבנות, אם יצא חלק מהאבר חוץ למקומו, קוצץ בקופיץ - חותר את כל אותו מקום, הבשר והעצם יחד, בספיץ של קצבים,

לפי שבאותו קרבן, שאינו קרבן פסח, אין בו משום אסור שבירת העצם. פסול 'יוצא' שיך בכל קרבן היוצא מהמקום שהוא מתר באכילה, יש קרבנות הנאכלים רק בעזרה של בית המקדש, ויש שנאכלים בכל ירושלים. משנתנו מבארת עתה את דין הקרבן הנמצא בחלל הפתח [של העזרה או של חומת ירושלים], האם הוא נפסל ב'יוצא': מן האגף - ממקום שהדלת מקישה על המזוזות ולפנים - ולצד פנים, הרי זה בלפנים, כיון שהדלת נחשבת כגבול של העזרה או של ירושלים, ואין הקרבן נפסל. ומן האגף ולחוץ, הרי זה בלחוץ, ונפסל הקרבן ב'יוצא'. החלונות - אם נמצא הקרבן בחלון של העזרה או של חומת ירושלים, וכן אם נמצא הקרבן על עובי החומה, של העזרה או של ירושלים, הרי זה בלפנים, והוא כשר.

משנה יג

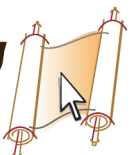
שְׁתֵּי חֲבוּרוֹת שֶׁהָיוּ אוֹכְלוֹת בְּבֵית אֶחָד, יָאֵלוּ הוֹפְכִין אֶת פְּנֵיהֶם הִילָךְ
וְאוֹכְלִין, וְיָאֵלוּ הוֹפְכִין אֶת פְּנֵיהֶם הִילָךְ וְאוֹכְלִין, וְהִמָּחֵם בְּאִמְצַע. וּבִשְׁהִשְׁמַשׁ
עוֹמֵד לְמִזוּג, קוֹפֵץ אֶת פְּיוֹ וּמְחִזִּיר אֶת פָּנָיו עַד שֶׁמִּגִּיעַ אֶצֶל חֲבוּרָתוֹ וְאוֹכֵל.
וְהִפְלָה, הוֹפְכֵת פְּנֵיהָ וְאוֹכֵלֶת:

לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ, וְאִם שָׁהוּא מִפְּסִיק בֵּין שְׁתֵּי
הַחֲבוּרוֹת אֵין בְּכַף כָּל חֶשֶׁשׁ, וּכְמוֹ שֶׁהִתְבָּאָר.
וּבִשְׁהִשְׁמַשׁ, הָאוֹכֵל עִם בְּנֵי הַחֲבוּרָה הָאֶחָת,
עוֹמֵד לְמִזוּג לְבְנֵי הַחֲבוּרָה הַשְּׁנִיָּה, קוֹפֵץ אֶת
פְּיוֹ וְיָאֵנוּ בּוֹלַע אֶפְלוֹ אֶת הָאֶכֶל שֶׁבְּתוֹךְ פְּיוֹ,
כִּיּוֹן שְׁאִסוּר לוֹ לְאֶכֶל יַחַד עִם בְּנֵי חֲבוּרָה
אַחֶרֶת, וּמְחִזִּיר אֶת פָּנָיו לְכוּוֹן בְּנֵי חֲבוּרָתוֹ,
שִׁירָאוּ שְׂאִינוּ אוֹכֵל עִם בְּנֵי הַחֲבוּרָה הַשְּׁנִיָּה,
וְלֹא יִחְשְׁדוּהוּ, עַד שֶׁמִּגִּיעַ אֶצֶל חֲבוּרָתוֹ,
וְאוֹכֵל. וְהִפְלָה, שֶׁהִיא מְתַבְּשֶׁת לְאֶכֶל עִם
כָּלֶם, הוֹפְכֵת פְּנֵיהָ לְצַד אַחֵר, וְאוֹכֵלֶת, וְאִם
שֶׁנֶּרְאָה הַדְּבָר כְּאִילוֹ הִיא נִפְרָדֶת מִבְּנֵי
חֲבוּרָתָהּ, מִכָּל מְקוֹם מִפְּנֵי בּוֹשְׁתָהּ הַתִּירוֹ לָהּ
אֶת הַדְּבָר.

מִשְׁנַתְנוּ דָּנָה בְּשְׁנֵי דִינִים שֶׁנֶּאֱמָרוּ בְּאִפְן
אֶכֶלֶת הַפֶּסַח: א. מִתֵּר לְאֶכֶל קֶרֶפֶן אֶחָד
בְּשְׁתֵּי חֲבוּרוֹת, וּבְשְׁנֵי בְּתִים שׁוֹנִים. ב. אִסוּר
לְאָדָם אֶחָד לְאֶכֶל אֶת הַפֶּסַח בְּשְׁתֵּי חֲבוּרוֹת.
שְׁתֵּי חֲבוּרוֹת שֶׁל בְּנֵי אָדָם הַמְּגוּיִים עַל קֶרֶפֶן
פֶּסַח אֶחָד, שֶׁהָיוּ אוֹכְלוֹת אֶת הַקֶּרֶפֶן בְּבֵית
אֶחָד, כָּל חֲבוּרָה בְּפָנֶיהָ עֲצָמָה, אֵינֶם צְרִיכִים
לְהִרְאוֹת עֲצָמָם כְּאִילוֹ הֵם חֲבוּרָה אֶחָת, אֲלֹא
אֵלוֹ הוֹפְכִין - רִשְׁאִים לְהַפּוֹךְ אֶת פְּנֵיהֶם הִילָךְ
- לְצַד זֶה וְאוֹכְלִין, וְאֵלוֹ הוֹפְכִין אֶת פְּנֵיהֶם
הִילָךְ - לְצַד הָאַחֵר וְאוֹכְלִין, כִּיּוֹן שֶׁמִּתֵּר
לְאֶכֶל אֶת הַקֶּרֶפֶן אֶפְלוֹ בְּשְׁנֵי בְּתִים שׁוֹנִים,
וְהִמָּחֵם שֶׁל הַמִּים הַחַמִּים יִכּוֹל לִהְיוֹת מְנַח
בְּאִמְצַע, כְּדִי שִׁיְהִי נַח לְשְׁתֵּי הַחֲבוּרוֹת

תפילה לאחר הלימוד:

אָנָּה יְיָ מֶלֶךְ רַחֲמִים, אֲשֶׁר בְּיַדְךָ נִפְשׁ כָּל חַי וְרוּחַ כָּל בֶּשֶׂר אִישׁ, יְהִיָּה נָא לְרִצּוֹן לְפָנֶיךָ
תּוֹרַתְנוּ וְתִפְיִלְתָּנוּ בְּעֶבֶר נִשְׁמַת (פְּלוּנִי בֶן פְּלוּנִי), וּנְמוּל נָא עִמָּה בְּחֶסֶדְךָ הַגָּדוֹל, לְפַתּוּחַ לָהּ
שְׁעָרֵי רַחֲמִים וְחֶסֶד, וְשַׁעֲרֵי גֶן עֵדֶן, וְתִקְבַּל אוֹתָהּ בְּאַהֲבָה וּבְחַיִּיבָה, וְשִׁלַּח לָהּ מִלֵּאכֶיךָ
הַקְּדוֹשִׁים וְהַטְּהוֹרִים לְהוֹלִיכָהּ וּלְהוֹשִׁיבָהּ תַּחַת עֵץ חַיִּים אֶצֶל נִשְׁמַת הַצַּדִּיקִים וְהַצַּדִּיקָנוֹת
חֲסִידִים וְחֲסִידוֹת, לִיְהִנּוֹת מִזִּיו שְׂכִינְתְּךָ, לְהַשְׁבִּיעָה מִטּוֹבְךָ הַצָּפוֹן לְצַדִּיקִים, וְהַגּוֹף יְנוּחַ
בְּקֶבֶר בְּמִנוּחָה נְכוֹנָה בְּחֶדְוָה וּבְשִׂמְחָה וְשָׁלוֹם, כְּדִכְתִּיב 'יְבוֹא שָׁלוֹם יְנוּחוֹ עַל מִשְׁכַּבְּוֹתָם
הִלָּךְ נִכְחוּ, וְכִתִּיב 'יַעֲלִזוּ חֲסִידִים בְּכַבּוֹד יִרְגְּנוּ עַל מִשְׁכַּבְּוֹתָם' וְכִתִּיב 'אִם תִּשְׁכַּב לֹא תִפְחָד
וְשִׁכַבְתָּ וְעָרְבָה שְׁנַתְךָ'. וְתִשְׁמֹר אוֹתוֹ מִחִיבוּט הַקֶּבֶר, וּמִרְמָה וְתוֹלְעָה, וְתִסְלַח וְתִמְחֹל לוֹ
עַל כָּל פְּשָׁעָיו, כִּי אָדָם אֵין צַדִּיק בְּאָרֶץ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה טוֹב וְלֹא יִחְטָא, וְזָכוֹר לוֹ זְכוּיוֹתָיו
וְצַדִּיקוֹתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה, וְתִשְׁפִּיעַ לוֹ מִנְּשִׁמָּתוֹ לְדַשֵּׁן עֲצֻמוֹתָיו בְּקֶבֶר מְרֹב טוֹב הַצָּפוֹן לְצַדִּיקִים,
דְּכִתִּיב 'מָה רַב טוֹבְךָ אֲשֶׁר צִפְנָתָ לִירְאִיךָ' וְכִתִּיב 'שִׁמְרָה כָּל עֲצֻמוֹתָיו אֶחָת מֵהִנָּה לֹא נִשְׁפָּרָה'.
וְיִשְׁכּוֹן בְּטַח בְּרֵד וְשִׁאֲנָן מִפְּחַד רָעָה, וְאֵל יִרְאָה פְּנֵי גִיהֶנּוֹם, וְנִשְׁמָתוֹ תִּהְיֶה צְרוּרָה בְּצִרוּר
הַחַיִּים, וְלְהַחִיּוֹת בְּתַחִיּוֹת הַמֵּתִים עִם כָּל מֵתֵי עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמִים, אָמֵן.

יהודי יקר!

כמה נרות אתה יכול להדליק לבד?
כמה משניות אתה יכול ללמוד לבד?

**בהישג ידך:
אלפי יהודים ילמדו משניות לעילוי נשמת יקירך!**

ארגון 'שתי הלכות ביום' שולח מידי יום כ-60,000 הודעות מייל המכילות תוכן תורני בקרוב ל-20 מסלולי לימוד שונים, בעברית, אנגלית, צרפתית וספרדית. ביכולתך להיות שותף פעיל בלימוד תורה של רבבות יהודים, ולהנציח את זכר יקירך במקום הגורם לעילוי נשמה הגדול ביותר - בלימוד תורה!

בתרומה חד פעמית של 200 ₪ יופיע שם יקירך בתאריך הרצוי לך בראש לימוד המשנה המבוארת, הנשלחת מידי יום לכ-3,500 מנויים בדואר האלקטרוני! כמו כן ניתן להקדיש לימודים שונים במסלולים רבים ומגוונים הנשלחים מידי יום בדואר האלקטרוני.

לפרטים, לתרומות ולהנצחות: 0765-404-360
במייל: donations@2halachot.org
באתר: www.2halachot.org

כמו כן אנו מזמינים אותך להצטרף לאחד או יותר מהלימודים של 'שתי הלכות ביום', הנשלחים חנים מידי יום לרבבות מנויים!
למגוון האפשרויות ולהצטרפות למסלולי הלימוד, היכנסו לאתר www.2halachot.org או במייל: office@2halachot.org

